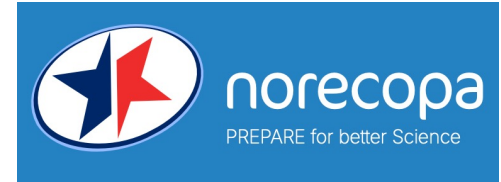

kl. 0900 - 0930

Hva har skjedd etter Dyrevelferdsmeldingen?

Dyrevelferdsmeldingen

Lagt frem 20. desember 2024 – siste arbeidsdag for Stortinget før jul
Landbruks- og matminister Geir Pollestad (Sp):

Det aller meste av forsøksdyr i Norge er jo fisk, men vi skal jobbe med å bedre rammene rundt dyreforsøk i Norge for alle dyreslag. Det er også viktig at Norge ikke er alene i verden, vi må følge tett det som skjer på dyrevelferdsområdet internasjonalt. Det handler om at skal vi være blant de beste i verden, må vi vite hvor de andre er.

Tekst:

Regjeringen vil utrede hvordan arbeidet med reduksjon, forbedring og erstatning av forsøksdyr (3R) kan organiseres, herunder om ressursene i eksisterende strukturer som Forsøksdyrkomitéen og Norecopa kan utnyttes bedre ved organisering i et nasjonalt 3R-senter.

I utredningen vil det gjøres en nærmere vurdering av økonomiske og administrative virkninger ved en eventuell etablering av et 3R-senter i Norge.

Dyrevelferdsmeldingen 2024

Konklusjonen:

Et 3R-senter vil bidra til en mer helhetlig tilnærming til 3R i Norge.

Regjeringen ønsker derfor å utrede nærmere hva den konkrete rollen til et norsk 3R-senter bør være, hvordan det best kan organiseres slik at ressursene utnyttes på best mulig måte, og kostnadene som vil være forbundet med dette.

En opprettelse av et separat 3R-senter, med tiltenkte oppgaver, må vurderes opp mot dagens organisering og finansiering.

Høsten 2025:

Intern evaluering foretatt av LMD i samarbeid med NFD:

Veterinærinstituttet, Havforskningsinstituttet, Mattilsynet, Forsøksdyrkomitéen og Norecopa invitert til høringer i oktober/november 2025

Norecopa: PREPARE for better Science

Høsten 2025:

Universitetene ble ikke invitert, men flere leverte lignende uttalelser på 29 sider

Norecopa: PREPARE for better Science

Innspill på 29 sider fra fagmiljøene til LMD om forvaltning av forsøksdyr og 3R i Norge, 05.11.2025

UiT, UiO, NMBU, NTNU, NINA:

'Kommunikasjonsformen fra Norecopa oppfattes i økende grad som ensidig og lite balansert, og uttalelser og publikasjoner gir inntrykk av et hovedfokus på den økonomiske rammen for egen virksomhet, snarere enn på faglig balansert informasjon.'

Dette er medvirkende årsak til at flere store norske offentlige institusjoner som NMBU, NTNU, OUS og UiT har valgt å ikke være medlem.'

Tvertimot: Norecopa har i alle år argumentert for midler til et større 3R-senter og øremerkede 3R-forskningsmidler som skal gagne alle landets dyreavdelinger.

Se kronikkene på <https://norecopa.no/no/om-oss/informasjonsmaterieell>

Se også neste slide, som Norecopa brukte i sin lobbyvirksomhet

Debatt

Vi trenger et senter for forbedring, reduksjon og erstatning av dyreforsøk

Det viktigste er at Norge skaffer seg et senter for å øke forsøksdyrenes velferd, lete etter alternativer til dyreforsøk og øke kunnskapsflyten, slik dyrevelferdsmeldingen foreslo allerede i 2003.

Også landdyr: Fisk utgjør 97 prosent av de norske dyrene (2021). Vi forbruker også et relativt høyt antall landdyr når vi sammenligner med våre naboland, skriver forfatterne av innlegget. Foto: Mostphotos

Oppsummering:

Et akutt behov for å sikre Norecopa

Behovet for å etablere et 3R-senter

For å sikre det pågående arbeidet bør Norecopa få 2 hele stillinger med garanti om 5 år, f.o.m. 1.1.2026:

Årlig:
4,5 millioner
+ 600.000 til drift

For å ikke miste mer tid, foreslår vi at et 3R-senter etableres 1.1.2026, med 3 hele stillinger med garanti om 5 år og at arbeidet evalueres eksternt etter 2 år.

Årlig:
6 millioner
+ 700.000 til drift

tilsammen 11,8 millioner

(dette inkluderer dagens tildeling til Norecopa= 2,8 millioner)

Dette er lettest å gjøre ved å øke tilskuddet til Veterinærinstituttet med 9 millioner

post 50, kap. 1112 i LMDs budsjett

- *Budsjettmøtet i desember 2025: Stortinget bevilger 6 ekstramillioner til 3R-arbeidet hos Veterinærinstituttet*
- *20. desember 2025: LMDs rapport er ferdigstilt men ikke offentliggjort*
- *april 2026: rapporten offentliggjøres*
  - *3 av de 6 millionene for 2026 flyttes av Regjeringen til Mattilsynet*
  - *de andre 3 millionene brukes av VI til å lage en kunnskapsoversikt, ferdig 1.5.27*
  - *et 3R-senter etableres hos Mattilsynet i 2027 med 6 millioner*
  - *Norecopa får ingen statlig støtte fra 2027, men: det ser kanskje ut som om Mattilsynet får et beløp tilsvarende Norecopas nåværende bevilgning:*

Fra LMDs rapport etter deres interne evaluering:

Tabell. Oversikt over bruken av budsjettmidler i 2026 og 2027 og videre

	2026	Fra og med 2027
VI/Norecopa	2 mill+ (1 stilling + 0,5 mill drift)	0
VI/kunnskapsoppsummering	3 mill (midler fra budsjettforlik)	0
Mattilsynet (3R-senter/økt tilsyn)	3 mill (midler fra budsjettforlik)	8 mill+
Mattilsynet (videreføring av dagens oppgaver)	5,1 årsverk + 600 000 i drift	5,1 årsverk + 600 000 i drift

Betyr dette at de 2 mill+ som finansierer Norecopas arbeid i dag skal brukes av MT for å fortsette det arbeidet? Ingen har villet svare på dette foreløpig.

Fra LMDs rapport etter deres interne evaluering:

Arbeidsgruppen vil for 2026 foreslå at 3 mill. kroner av dette flyttes til Mattilsynet og benyttes til etablering av 3R-senteret. De resterende midlene foreslås benyttet til å lage en kunnskapsoppdatering om alternativer til bruk av dyr i forsøk i Norge, se forslag nr. 4, og fortsatt lønn og drift av Norecopa. 2026 kan dermed også benyttes til kompetanseoverføring fra Norecopa til Mattilsynets 3R-senter.

I sluttfasen av arbeidet med denne rapporten ble det kjent at det i statsbudsjettet for 2026 er besluttet å gjøre en styrking av arbeidet med alternativer til dyreforsøk med 6 mill. kroner over budsjettet til Veterinærinstituttet. Medregnet de midlene som i dag benyttes til drift av Norecopas sekretariat over Veterinærinstituttets budsjett, gir dette en total ramme for arbeidet med 3R/alternativer til dyreforsøk på drøyt 8 mill. kroner.

I Norge har Mattilsynet, Forsøksdyrkomitéen og Norecopa sentrale roller i å sikre at hensynet til 3R-prinsippene ivaretas i dyreforsøk.

Fra LMDs rapport etter deres interne evaluering:

Fra 2027 flyttes i tillegg de resterende midlene, altså i overkant av 5 millioner kroner fra Veterinærinstituttet til Mattilsynet for bruk av videre drift av 3R-senteret og en styrking av tilsynet. Rammen på drøyt 8 millioner kroner vil dermed være overført i

sin helhet fra Veterinærinstituttet til Mattilsynet fra og med 2027. Forslaget innebærer at det ikke lenger vil ytes statlig støtte til medlemsorganisasjonen Norecopa fra og med 2027.

Dyrevelferdsmeldingen 2024

Positivt, men må følges opp:

Regjeringen mener det er viktig at midler til forskning på 3R skal finansieres gjennom etablerte kanaler for forskningsfinansiering. Dette vil bidra til kvalitet og relevans på prosjektene.

Forskningsrådet og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) har hatt flere utlysninger knyttet til fiskevelferd som også har omfattet 3R. Føringer om å prioritere fiskevelferd er videre lagt inn i tildelingsbrevene til Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet, og det er fra 2024 presisert at dette også inkluderer forskning knyttet til 3R.

Etablerer Plattform for alternativ til bruk av forsøksdyr

Pressemelding | Dato: 05.10.2007

Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet går sammen om å opprette en Plattform for alternativ til bruk av forsøksdyr.

- [St.prp.nr 1 \(2007-2008\)](#)

Plattformen skal være en kunnskapsbase for å redusere, forbedre og erstatte bruken av forsøksdyr i Norge. Bruk av dyr i forsøkssammenheng er omstridt, og det er stor oppmerksomhet om slik bruk av dyr. Det er et mål og bruke så få dyr som mulig, men det er likevel i dag ikke mulig å unngå enhver bruk av dyr i forsøk. Det er derfor viktig at de dyr som benyttes, har så gode kår som mulig, og ikke påføres unødig lidelse. Alternativer bør benyttes der dette lar seg gjøre.

Sekretariat for Plattformen forslås lagt til Veterinærinstituttet. Den formelle stiftingen av plattformen vil skje på Adamstua i Oslo onsdag 10. oktober.

- Jeg er glad for at det blir mulig å få til denne prioriteringen. Plattform for alternativ til bruk av forsøksdyr blir en viktig arena, sier landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen.

Regjeringen.no

Regjeringen etablerer et nasjonalt 3R-senter under Mattilsynet

Nyhet | Dato: 17.04.2026 | Landbruks- og matdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id627/>), [Nærings- og fiskeridepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/id709/>)

Regjeringen har besluttet å etablere et nasjonalt 3R-senter etter tilsvarende modell som i Sverige og Danmark. I statsbudsjettet for 2026 ble det besluttet å styrke arbeidet med alternativer til dyreforsøk med 6 millioner kroner.

– Opprettelsen av et norsk 3R-senter har vært ønsket over lengre tid. Budsjettforliket og våre budsjettpartnere bidrar til at det nå skjer. Det er viktig for Norge å være en god bidragsyter av informasjon på dette fagområdet, sier landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen.

Som oppfølging av Meld. St. 8 (2024–2025) *Dyrevelferd* er det utredet hvordan arbeidet med reduksjon, forbedring og erstatning av dyreforsøk kan organiseres. Regjeringen har besluttet at det skal opprettes et nytt 3R-senter ved Mattilsynets hovedkontor. Ved å opprette et 3R-senter som en funksjon hos Mattilsynets hovedkontor, vil organiseringen av forsøksdyrarbeidet i Norge være samlet på et sted. Det blir dermed klart hvem som har ansvaret med å følge opp arbeidet med 3R og at dette er en prioritert oppgave for myndighetene. Ved å styrke tilsynet, vil vi bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser etter EØS-regelverket.

Regjeringen.no

Regjeringen etablerer et nasjonalt 3R-senter under Mattilsynet

Nyhet | Dato: 17.04.2026 | [Landbruks- og matdepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id627/>), [Nærings- og fiskeridepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/id709/>)

Regjeringen har besluttet å etablere et nasjonalt 3R-senter etter tilsvarende modell som i Sverige og Danmark. I statsbudsjettet for 2026 ble det besluttet å styrke arbeidet med alternativer til dyreforsøk med 6 millioner kroner.

– Opprettelsen av et norsk 3R-senter har vært ønsket over lengre tid. Budsjettforliket og våre budsjettpartnere bidrar til at det nå skjer. Det er viktig for Norge å være en god bidragsyter av informasjon på dette fagområdet, sier landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen.

Som oppfølging av Meld. St. 8 (2024–2025) *Dyrevelferd* er det utredet hvordan arbeidet med reduksjon, forbedring og erstatning av dyreforsøk kan organiseres. Regjeringen har besluttet at det skal opprettes et nytt 3R-senter ved Mattilsynets hovedkontor. Ved å opprette et 3R-senter som en funksjon hos Mattilsynets hovedkontor, vil organiseringen av forsøksdyrarbeidet i Norge være samlet på et sted. Det blir dermed klart hvem som har ansvaret med å følge opp arbeidet med 3R og at dette er en prioritert oppgave for myndighetene. Ved å styrke tilsynet, vil vi bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser etter EØS-regelverket.

– Vi skal bruke færre dyr i forsøk, og vi skal gjøre det bedre for dem vi fortsatt må bruke. Her har Norge et særskilt ansvar for fisk i forsøk, sier fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss. Dette er spesielt viktig for fisk i forsøk.

Regjeringen ser også behov for at det foreligger et helhetlig og omforent kunnskapsgrunnlag på området. Det er derfor besluttet å bruke 3 mill. kroner til utarbeidelse av en helhetlig kunnskapsoppsummering om alternativer til dyreforsøk og arbeid med 3R i Norge. Arbeidet vil utføres av Veterinærinstituttet i samarbeid med relevante aktører.

Aller siste nytt: brev fra LMD til Mattilsynet 8. juni

Mandat til 3R-senter

Landbruks- og matdepartementet ber Mattilsynet om å starte arbeidet med å opprette et nasjonalt 3R-senter ved Mattilsynets hovedkontor i løpet av 2026.

Oppgavene til 3R-senteret skal være:

- Sekretariat for Forsøksdyrkomitéen
- Samle inn, bearbeide og spre informasjon om 3R (omfanget vil avhenge av om Norecopas database overføres til senteret).
- Støtte forsøksdyrtilsynet i Mattilsynet gjennom innsamling av kunnskap som er viktig for tilsynets arbeid.
- Gi råd og anbefalinger om 3R til forskere, andre organisasjoner og virksomheter.
- Organisere og delta i nettverk innenfor 3R-området (videreføring av dagens nasjonale kontaktpunkt i EU).
- Bidra til regelverksutvikling knyttet til forsøksdyr.

Forsøksdyrkomitéen skal være faglig rådgiver for 3R-senteret innenfor de oppgavene som er satt for senteret. Det faglige ansvaret for 3R-senteret vil innebære en bredere målgruppe for rådgivning og veiledning, samt mer ekstern promotering av 3R enn Forsøksdyrkomitéen har lagt opp til i sitt nåværende mandat.

Aller siste nytt: brev fra LMD til Mattilsynet 8. juni

Norecopas database vurderes som verdifull av flere av aktører. Det er ønskelig med videre drift og utvikling av denne databasen i et nasjonalt 3R-senter. Landbruks- og matdepartementet ber om at 3R-senteret etablerer kontakt med Norecopa for å tilby seg å overta eierskapet til, og å drifte Norecopas databaser videre ved 3R-senteret. Veterinærinstituttet bør inviteres inn i dialogen der det er hensiktsmessig.